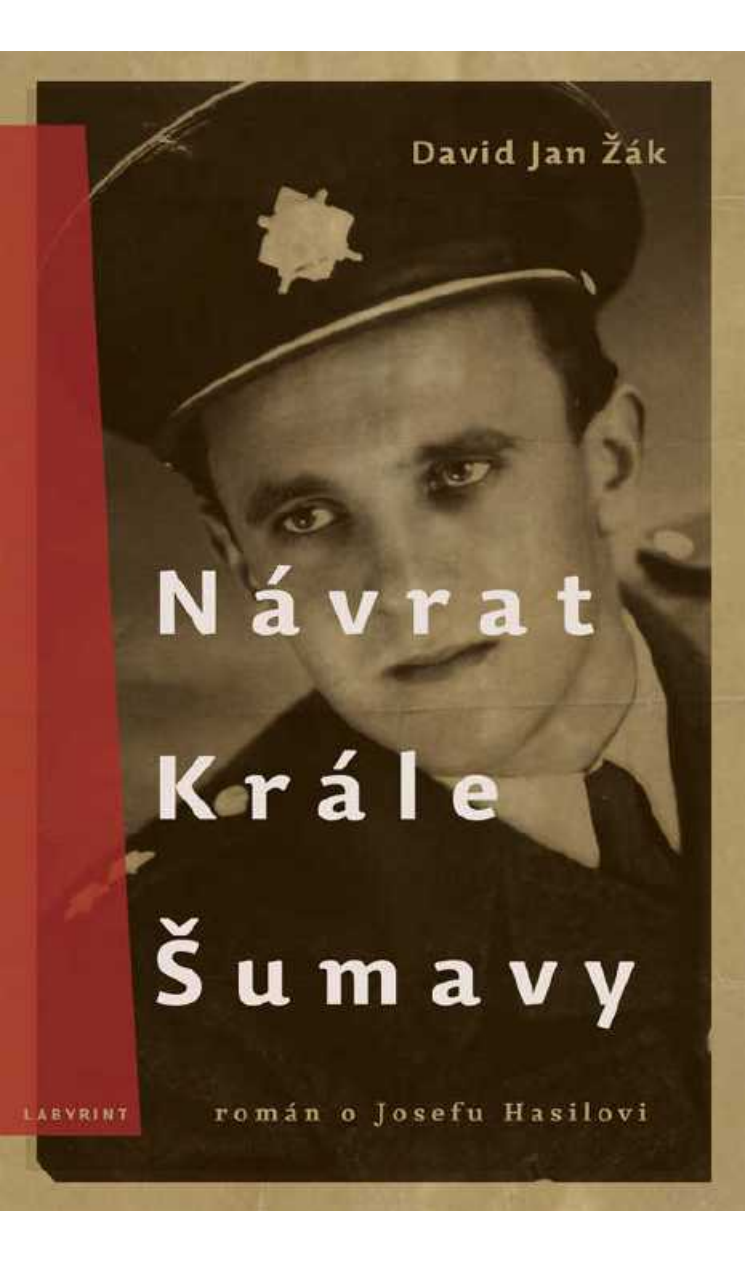

David Jan Žák

Návrat Krále Šumavy

LABYRINT

román o Josefu Hasilovi

David Jan Žák

N á v r a t

K r á l e

Š u m a v y

román o Josefu Hasilovi

LABYRINT

Tátovi

Copyright © David Jan Žák, 2012
Czech edition © Labyrint, 2012

ISBN 978-80-87260-39-5

č á s t
p r v n í

N A Č Á Ř E

POMALU PROJÍŽDÍ ŽELEZNOU RUDOU a mizí v temném stínu lesa. Cestuje z Prahy až sem k šumavským kopcům. Bez zastávky. Žádná z hlídek SNB si nedovolí zvednout plácačku a prohledat kufr i prostor pod sedadly, ani legitimovat pasažéry. Diplomatické vozy policisté nechávají projet až k hranicím. Zatím. Pokud by však oba muži – Egon Brodský a jeho průvodce Gerard Morgan, diplomat z amerického velvyslanectví – jeli civilním autem nebo vlakem, kontrole by se nevyhnuli. Egon by musel v ostrém světle lampy, která by stála na stole vyšetřovatele Státní bezpečnosti, dlouze vysvětlovat, co ho dovedlo v doprovodu *nepřítele až sem, na samý okraj světa, za nímž už je jen špína imperialistických štváčů, co chystají další světovou válku.* Podobných výkřiků proti Západu jsou teď plné noviny. Nikdo by mu nevěřil, že vyrazil s americkým špiónem na výlet, aby zjistili, dá-li se na šumavských stráních lyžovat. Mladá socialistická společnost se teprve rodí, společnost pod diktaturou proletariátu, pod taktovkou Stalinovy Moskvy.

Dnes ráno Egon potkává ministra zahraničí Jana Masaryka. Masaryk je jako vždy ironický a srší vtípem. Ani ve snu Egona nenapadne, že je jedním z posledních lidí, kteří s tímto mužem hovoří mezi čtyřma očima. Zítra ráno najdou ministrovo tělo oblečené v pyžamu pohozené pod jedním z oken Černínského paláce. Za dvanáct dní se Egon zhroutí do křesla v pracovně seržanta americké výzvědné služby Kurta Tauba alias Franka Taylora. Až tady si uvědomí, jaký osud by ho čekal, kdyby byl zůstal a neutekl.

Stíny stromů se dlouží. Slunce mizí za horizontem. Ochlazuje se. Jen bílé vršky kopců září. Poslední paprsky

se od nich odrážejí a oslepují. Roztrhaná mračna visí nehybně.

Údolí popelaví. Temné modrofialové lesy se táhnou po celém horizontu a vytvářejí magickou kulisu. Vůz zastavuje na lesní cestě. Splývá s černajícími křovisky.

Zadní dveře vozu se nesměle otevřou. Objevuje se pevná kožená bota a nohavice. Egon vystoupí. Lehce si s Morganem kývnou na rozloučenou. Vůz zacouvá, otočí se a zmizí.

Egon si matně vzpomíná na své váhání, na náhlé nutkání otočit se ke všemu zády, neutíkat, nechat se chytit a soudit za něco, co nikdy nespáchal.

Naivně se v té chvíli domnívá, že by se mohl bránit, že by ho nechali, aby se obhájil, že by ho poslouchali. Soudruzi, do dnešního rána přátelští a solidární. Cítí se zneužitý a podvedený. Podvedený komunistickou stranou, samotným jejím předsedou Gottwaldem a jeho nohsledy.

Musí jim to říct! Musí! Zamíří proto na zpáteční cestu. Zajde na stanici SNB a přihlásí se. Bez boje neodejde.

Vykročí. V tu chvíli spatří postavu u kraje lesa. Strážník. Vysoký snad metr šedesát, víc ne. Egon se lekne. Muž je v uniformě SNB. Rentgenuje ho svýma zapadlýma očima. Svítí z temných prohlubní jak žárovíčky. Jsou zarudlé. Asi se dnes v noci nevyspaly. Jde pomalu. Egon se před ním cítí jak myš chycená na konci labyrintu.

„Jen na mě hezky počkejte! Chci s váma mluvit!“ vykřikne strážce nového poúnorového pořádku a jeho hlas se do Egonových uší nepříjemně zabodne.

Je už blízko. Nepospíchá. Jistý si svou věcí, svou nadřazeností. Stojí teď rozkročený těsně před Egonem, který pohraničníka převyšuje o celou hlavu, přesto se cítí pod psa. Zase ta myš, tentokrát vmáčknutá do kouta. Přimhouří oči, snad aby ho ten propalující pohled nesežehl. Muž, vlastně mladík – snad čtyřřadvacetiletý, schovaný v anonymitě uniformy. Jeho pohled nedůvěřuje, pátrá v Egonových

vráskách kolem očí. Trochu šilhá. Na tváři třídení neholené strniště s mapkami holé kůže, kde vousy ještě neraší. Z jeho šatů čpí pot a kasárenská zatuchlost.

„Sakra, z dálky jste vypadal jak nákej mladík.“

„Teď už ne?“ zmůže se Egon na nenápadný odpor.

„Teď ne! Kurva, chlape, kam jste se to nechal dovézt? Vy chcete vzít čáru přes kopečky, že jo?!“

„Ne, to ne!“

„Do prdele, nelakujte mě! Nejsem včerejší, jasný?“

„Jsem členem komunistické strany...“

„To sem já taky! A co má bejt?“ lže esenbák. On rudou knížku nemá, ani po ní netouží.

„Tady mám doklady. Jsem z ministerstva zahraničních věcí a právě se vracím. Rád bych byl do noci zpátky v Praze...“

„Kolik jste za ty falešný papíry zacáloval, he?“

„Falešný papí...“

„Hele, chlape! Strčte si je třeba do prdele, mně jsou ukradený. Radši vodtud zmizte! Ale fofrem. Pořád nahoru. Za nákejch dvacet minut vylezete z lesa, tam bude úvozová cesta a po ní jděte do kopce, jasný? Hejbněte kostrou. Do půl hodiny tudy projde hlídka. Až dorazíte k rozcestí a uvidíte železnej kříž, tak jste v suchu. Tam je americká zóna. Teď už padejte a nezaclánějte!“

„Proč?“ zeptá se užasle Egon.

„Co proč?“

„Proč mi pomáháte?“

„Nejsem ve službě. Sloužím jinde, dál na východ, ve Zvonkový. Tady jsem soukromě.“

Mladíkova ústa se křivě usmějí a oči se zas rozhoří.

„Mám krátkou dovolenou. Tak už zdrhejte, sakra!“

„Dobře, už jdu. Jenom... komu můžu poděkovat? Jak se jmenujete?“

„Copak mý jméno někoho zajímá?“

„Zajímá... Mě... Třeba se vám budu moct někdy revanšovat.“

„To pochybuju... Dobrá. Jsem nákej Hasil. Pepa Hasil. A teď už fakt zmizte, než se naseru a sundám kvér.“

STOJÍ U MALÉHO OKNA a pozoruje palouk za hájovou. Přes zimu se sem stahují jeleni. Ve vysokých závějích těžko hledají potravu, sníh jim sahá až po břicha, proto na úzký dřevěný parapet dává každé ráno jablka, malá zakrslá pláňata, co rostou všude kolem opuštěných chalup.

Přicházejí až k oknu a hladově jí berou jablka přímo z dlaně. Už si na ni zvykli, na její zvláštní pach. Voní mlékem a skořicí.

Muž je od úsvitu do soumraku pryč, často i přes noc, bud' vysedává na posedu, nebo v hospodě ve městě, a žena je sama.

Je jí devětatřicet a nemá děti. Nikdy je mít nebude.

Odvrátí se od okna a odbelhá se ke stolu. Noha zas bolí. Jako by v ní měla střepinu. Bude změna počasí, cítí ji v kostech. Jaro. Za měsíc? Za týden? Na Šumavě přichází jaro zvolna, pomalu a táhle, ale pak je najednou tady a vy se ani nestihnete rozkoukat – a je pryč, pohlcené létem, které taky tak rychle spolkně podzimní pestrobarevné listí, plískanice a nakonec vše schlamstne mrazivý sníh. Půlroční zima. Od listopadu do dubna. Mrtvá zima. Černá a bílá. Bílá a černá. Fialová.

Pohledem zavadí o stromy se zvrásněnou kůrou a s pokřivenými větvemi, připomínají stařeny postavené do sněhu, jako by přimrzly a nemohly jít dál. Rašelinové černé paragrafy, nachýlené do stran, jak se do nich opírají vichry. Jabloně – poslední svědci, že kolem žili lidé.

Většina chalup v okolí po válce osiřela. Je v nich ledová zima. Rozbité okenní tabulky, vyvrácené z pantů mlátí ve

větru do kamenné podezdívky. Dveře plačtivě vržou, jako když se mrouská kočka. Střechou zatéká. Zlatokopové, kteří tudy od pětačtyřicátého procházejí, stačí většinu z nich vydrancovat. Vytrhat prkna podlah. Může být pod nimi zapomenutý rodinný poklad. Šperky. Stříbrné přibory. Jen pár z nich se zastaví a pomalu zapouští kořeny.

Manžel, hajný, dříve veselý, i za války, kdy nebyl důvod k radosti, ale dnes je zachmuřený, nemluvný samotář. I v hospodě sedává sám, pije sám.

Odkdy? Od chvíle, kdy vyhráli komunisté volby a dostali se k moci. Ted' už nemluví vůbec. Nikdy jim nevěřil, tak proč by měl ted'? Zpočátku se kvůli tomu hádají. Ona nadšená změnou, novými možnostmi, opilá sovětským Ruskem, osvobozením. On skeptický. Pak Jaromír rozbije sváteční sadu porcelánových hrníčků po babičce a s mluvením je amen. Ted' kolem sebe procházejí dva stíny. Smutné, tiché. Dva duchové z rozdílných vesmírů a mezi nimi mlha.

Pajdavě přejde od stolu zpátky k oknu a dívá se na bílou skvrnu sněhu táhnoucí se až k lesu. Stromy splývají v jediné modrozelené stěně, nehybné hranici mezi lidským světem a světem zvířat.

Ona stojí a připadá si jak ta jabloň, jak starý nachýlený strom s holou korunou, umrtvený, vyčkávající na jakýsi zázrak, na probuzení.

Jsou to už dva roky, uvědomí si, co Němci odešli. Od-táhli! Museli. Zavinili válku, tak ať platí!

A oni zaplatili, nechali na české straně Šumavy všechno, statky, pole, skříně i nádobí, a mizeli pomalu za kopec do Bavorska. Brzy zaplatí i rozdělením své země na dvě části – východní a západní. Němci, kteří k životu potřebují les; štíhlé rovné stromy tyčící se k nebi, co strom to voják; jednu velkou armádu. Zanedlouho budou mít dvě postavené proti sobě, každou na jiné straně rozdělené Evropy.

Myšlenky se dál honí hlavou, ale s příchodem tolik očekávaných, jindy plachých jelenů se rozptýlují a mizí.

Nejdřív se objeví šestnácterák Karel. Pojmenuje ho podle učitele Karla Kuthana ze Železné Rudy. Učitel je taky šestnáctkrát paroháčem. Svého paroží si ale na rozdíl od jelena není vědom. Chodí bezstarostně po městě a na potkání vykládá, jak strana se všemi zloději a příživníky zatočí. Každý druhý je podle něho *imperialistickým zlořádem*, na kterého brzy dojde. „Gottwald to tak nenechá! Ještě mu budeme líbat ruce, soudruzi!“ nechá se slyšet v hospodě, kde se na něho vrhne zedník Míka, který zaměstnává tři učně a ze dne na den se stane v učitelových očích buržoustem. Potyčku urovná komíník Ivan Pazderka, taky komunista, ale jinak zlatej člověk, zlatej – aspoň podle ženských, kterým vymetá komín.

Za Karlem se sněhem brodí dva další jeleni, dvanácterák Bohouš a drobný šesterák Josef. Proti svým druhům je poloviční. Malého jelínka má Vlasta nejraději. Snad proto, že je tak slabý a zranitelný. Připomíná jí Josífků od Prachatic. Poprvé ho spatří, když mu je patnáct, chodívá s manželem sestry Žofie, u kterého se v Písku učí bednařině. Prodávají po vesnicích vlastnoručně vyrobené štoudve, necky, vany, škopky, bečky, dřezy, putny, vědra, máselnice a konve z tvrdého dubového nebo bukového dřeva.

Je z nejchudší famílie, šesté ze sedmi dětí, o které se matka Rozálie postará poté, co ji opustí manžel. Je těsně před válkou. Všechny děti od útlého dětství slouží u sedláků, většinou jenom za stravu.

Josef a jeho švagr bednář. Oba muži mají ruce mozolnaté, samá šlacha. Josífek na první pohled hubený, menší než jeho vrstevníci, ale oči prozrazují silnou a houževnatou povahu. Hned jí je jasné, že on není jedním z těch fňukajících záprdků, kteří se schovají při každé příležitosti za máminu sukni. Všude je slyšet, když už k vidění toho moc není. Hlas

má sytý a drsný, jakoby vysoustružený šumavským větrem. Rád používá silná slova, často přehání, a to i tehdy, kdy vychvaluje selkám výrobky ze švagrový dílny.

Rozálie dává své syny vyučit takovým řemeslům, aby neměli hlad. Nejstarší Antonín je řezníkem, stejně jako o šest let mladší Bohumil. Julius, kterému neřeknou jinak než Jardo, je v Prachaticích pekařem. Dcera Aloisie se provdá taky za bednáře, Součka, jako Žofie, ta si zas vezme bednáře Žižku, a nejmladší Anežka najde práci v mlékárně.

Josef tvrdí, že bednáři se ve světě neztratí. To řemeslo chudých se často dědí po staletí z otce na syna. Josef však po svém otci nemá co zdědit.

„Bednářství tu bylo už před víc jak tisícovkou let,“ říkává Josífek. „Proto nakupujte, nakupujte, tohle řemeslo má zlatý dno a dělaly to zlatý český ručičky! Tyhle ručičky!“

Od první chvíle ho má ráda, třebaže se snaží dělat ramena a být předčasně dospělým. Možná se v ní probouzejí do té doby potlačované mateřské city. Přece jen je Josífek víc klukem než mužským. Na konci dubna ve dvaadvacátém je nasazený na práci do německého Pasova, v továrně Capellaro bude dřít tři roky, během nichž si odsedí v místním vězení osm dní kvůli sabotování práce, válí se raději se ženskou. V březnu, těsně před osvobozením, z Reichu utíká, skryje jej v Zábrdí matka. S Vlastičkou se po válce vídají čím dál častěji, přitahuje ji k němu nějaké kouzlo, jež ho obklopuje – vyzáblého klučinu s propadlýma očima, které hypnotizují a svádějí. Poprvé jim podlehne v květnu. Rok ode dne, co skončila válka. A pak znovu skoro za další rok – za tuhé únorové zimy, a pak čím dál častěji až do dneška. Čekává na něho se stále větší dychtivostí. Snad ji ochrání před jejími obavami, před strachem, bojí se sama sebe, života, prázdnoty. A Josífká je vždycky v chalupě plno. Nemusejí si dávat pozor, že by je někdy její muž přistihl. Josífek přijíždí jednou dvakrát za měsíc na motorce, už není bednářem, ale

členem Sboru národní bezpečnosti, má zelenou uniformu, zbraň a slouží na hranici. Bohužel až na Blatensku a později ve Zvonkové. Cestuje za ní skoro celý den. A ona čeká u okna, kdy se objeví a obejmě ji. Promluví a pusu nezavře, vždy se vychválí, kolik záškodníků a nácků pochytil, bude obdivně popisovat její prsa a boky a ani na moment nezavadí pohledem či slovem o zmrzačenou nohu.

Dnes se objeví i šest laní. Zůstanou stát na hranici lesa a jen nedůvěřivě sledují palouk s chalupou. Hlavy vztyčené a slechy do vykřičníků.

Jeleni si laní nevšímají, jako by ani nebyly. První se v okně objeví Karlova hlava. Vlasta otevře dvojité tabule, vykloní se ven, v ruce dvě jablíčka. Ta hned zmizí. Vedle se vynoří Bohouš. Z levé dlaně podává Karlovi, z pravé Bohoušovi. Mluví na ně, jako by to byli lidé, jako by jí rozuměli, a oni opravdu poslechnou a ustoupí stranou, aby mohl přijít i ten poloviční sameček Josef, kterého má nejraději. Pro něho schovává nejčervenější jablka, ne pláňata, ale poctivé červené spartany, co přiváží z trhu.

Laně dál jako sochy postávají ve stínu smrkových větví. Nepohnou se ani o píd'. Nevěří té ženě v okně hájovny. Nevěří nikomu z lidí. Snad je vede jakási samičí intuice, kterou jejich protějšky postrádají. Ony se tak lehko nenechají koupit! Snad je to tím, že rodí nový život do starého světa a svět se točí stále ve stejném rytmu. Nikdy nevěř tvorů, který chodí po zadních končetinách! Chce si tě ochočit. Zotročit. Připravit o svobodu. Bude tě chtít dřív nebo později zabít. Ne z hladu, ale ze závisti. Protože jeho už dávno zotročili, aniž si toho byl vědom. To pro něho je tvůj přirozený svět pralesem, nehostinným temným místem, ze kterého má strach. Bojí se fialového ticha uprostřed horských svahů. Právě tam – v zapadlých lesních zákoutích, kdesi ve stržích a mezi skalisky – by potkal sám sebe a musel by pohlédnout sám sobě do očí. Zhrozil by se toho, co

by v nich spatřil. A on přeci nechce vidět sám sebe obnaženého a průhledného, on – dvounožec, nechce padat do fialové prázdnoty a být. Opravdu být! Sám v sobě. Konečně se poznat...

Za dveřmi se ozve podupávání. Někdo vejde do chodby. Snaží se setřást z bot a nohavic sněh.

První mizí laně. Jeleni strnou na místě se vztyčenými slechy. Větrníky rozšířené. Chvějí se. Během pár vteřin už jsou u lesa, kde se rozplynou v temné šedi. Tři jablka se skutálejí z parapetu a zapadnou do sněhu pod oknem.

Vlasta zavře okno. Pokročí ke stolu a vyčkává.

Ve dveřích stojí její Josífek. Dnes se nesměje na celé kolo a nemluví jako kolovrátek. Je nezvykle tichý. Něco není v pořádku. Něco se děje. Ona to na něm vidí, cítí, že mu musí pomoci.

„Pojď sem a obejmi mě. Nemohla jsem se tě dočkat.“

A on ji objímá a taje v její náruči jako rampouch, co visí ze střechy. Noří svou tvář do voňavých ňader a je zas doma, v bezpečí.

„Vlastičko, Vlastičko, jak ty jsi nádherná...“

„Josífku, pojď, ohřejeme vodu a já tě pořádně vydrhnu. Z toho věčného honění po kopcích jsi celý upocený. Najíš se, určitě ti vyhládlo. Pak si mě odvedeš do duchen, co říkáš?“

ZE ŽELEZNÉ RUDY JEDE JOSEF DO ZÁBRDÍ. Chce jen v rychlosti pozdravit matku Rozálii, než se zastaví za starším bratrem Bohumilem. Před týdnem od něho dostal vzkaz na pohlednici, aby se určitě co nejdřív objevil. Bohouš s ním potřebuje vyřídit životně důležitý problém. Josef neví, co by tím problémem mohlo být. Že by onemocněla máma? Netuší.

Za jízdy se v myšlenkách vrací k řádkům od bratra.

Josef,

potřebuju od tebe pomoci. Je to důležité. Co nejdřív. Mám problém! Pomůžeš? Zavolej mi nebo se raději rovnou zastav!

Bohouš

Nechápe, jak by mohl bratrovi pomoci, vždycky to bývalo naopak. Je nerozhodný, má-li jet nejdřív za bratrem, nebo za Vlastičkou. Zvítězí Vlastička.

Teprve v neděli sedmého kolem páté odpoledne se odhodlává zajít za Kotem.

„Veliteli, já vím, že je to ode mě drzý, ale potřebuju pozejtří volno. Do rána jsem zpátky. Přísahám.“

„Sakra, Hasile, ty umíš být vlezlej jak opičák. Za jakou zas brousíš sukní?“

„Za žádnou.“

„To ti mám věřit? Je to ta panička ze Železný Rudy? To by ses stihl vrátit jenom v případě, že by ti narostla křídla. Nebo snad přijede ona sem za tebou?“

„Ne. Hele, je to důležitý, veliteli, psal mi brácha. Potřebuje ode mě Helfnout. Bude stačit, když v úterý po snídani zmižím a ve středu po poledni mě tu máš zpátky.“

„Nejdřív tvrdíš ráno, teď už po poledni a ve skutečnosti přijedeš k večeri. Tak brácha potřebuje Helfnout?“

„Jo, brácha.“

„Jestli bude poplach, budu mít průser. Víš, že se přioštilo? Praha nás válčuje čím dál víc.“

„Já vím.“

„Pán to ví... Hasile, máš štěstí, že velitel Kašpar už nemá co číst. Pošlu mu po tobě zas balíček s nějakou hodnotnou literaturou.“

„Myslel jsem, že mu posíláš detektivky.“

„Hele, Hasile, už jednou jsem ti...“

„Jo, nemám bejt drzej. Ale přece jenom...”

„Josefe! Já tě teda pustím, ale už mě neser. Jsi spolehlivý kluk, tak to nepokaz. Čím míň víš, tím líp, jasný? Pro tebe líp!”

„Pro mě?”

„Hasile...”

„Pozejtří po snídani můžu běžet?”

„Jo. Ale ráno před šestou se mi budeš hlásit. Jasný? Dám ti ten balíček.”

„Dík, veliteli, já věděl, že mě nenecháš ve štychu. Brácha na mě dost spolíhá.”

„Brácha. Kolik máš vlastně sourozenců?”

„Šest,” vykřikne Josef v běhu. Musí Bohoušovi zavolat, že se ve středu zastaví.

Pak si vzpomene na Marii. Je mu jasné, že by měl zajet i za ní, scházejí se spolu tajně, aby o jejich vztahu starý Vávra nevěděl. Vávra si zakládá na tom, že je sedlák. Má dvě krávy, šedesát hektarů luk a polí, zatímco Hasilovi jsou odkojení kozím mlékem, kterým se napájejí jen děti z chudých rodin. Marii je teprve sedmnáct. Mladá, krásná, přitažlivá. Nakonec se Josef rozhodne. Raději se dnes Marii vyhne. Žárlí na něho a on se může něčím prozradit. Na tancovačkách stačí, že pohledem zavadí o jinou, a už je oheň na střeše. Často se za ním děvčata ohlížejí. Má uniformu, a ta funguje na některé sukně jako mucholapka na mouchy.

Ne, dnes za Marií nesmí, ona by poznala, že byl v noci u jiné ženské. Přičichne si k dlaním, jako by stále ještě voněly Vlastou.

Zastaví před řeznictvím, kde pracuje Bohumil. Druhý bratr, Antonín, pověsil řemeslo na hřebík a zabral po válce hospodářství v Saladíně u Záblatí. Josef sundá kožené rukavice, hodí je na sedlo i s ochrannými brýlemi. Vstoupí do krámu, kde ve frontě postává šest ženských zahalených do šátků, jen jedna je prostovlasá. Všechny mezi prsty svírají

potravinové lístky a peníze. Josef si všimne dlouhých vlnitých vlasů zakrývajících šíji dobře stavěné ženy. Široké boky, plná ňadra, výrazné rty a oči, dvě modré pasti na mužské. Dívají se na jeho uniformu, muž v ní není důležitý, ale ta uniforma!

Zhluboka se nadechne a prudce vydechuje. Ještěže se dnes vrací k útvaru, bůh ví, jakou nepředloženost by zas provedl.

Bohumil mávne na pozdrav.

„Těbůh, Pepo, běž dozadu. Jenom tady obsloužím dámy a jsem u tebe.“

„Rád tě zas vidím, brácho,“ plácá dlaní po rameni o čtyři roky staršímu bratrovi v bílém plášti potřísněném zaschlou krví. Mají mezi sebou dobré vztahy, vědí, že se jeden na druhého mohou spolehnout, stejně tak i na ostatní sourozence.

„Tonda se tu nestavil?“

„Vykládá maso na dvoře, občas mi vypomůže, neboj, uvidíš se s ním,“ odpoví Bohumil a obrací se ke svým zákazníkům.

„Co pro vás, mladá paní, můžu udělat?“

Josef vejde do chodby, pozdraví se s přicházejícím řeznickým pomocníkem, ten nese do krámu vepřová žebra. Maso je v téhle době nedostatkovým zbožím.

V místnosti jsou jen dvě židle, stůl s papíry, přeplněným popelníkem a malá skříň, kam věší řeznické zástěry.

Bohumil vejde a už ve dveřích si zapaluje cigaretu.

„Ty se tím jednou zadusíš,“ směje se mu Josef, když spatří tvář zahalenou v oblaku dýmu.

„Ale, hovnajs, Pepo, pokud někdy zhebnu, tak na něco docela jinýho. Věř mi, žádná hloupá nemoc nebo stárí, ne ne, nic takovýho. A sedni si u nás, ať mi nevynesesh spaní.“

Bohumil se ohlédne do chodby a zavře dveře. Oba bratři usednou.

„Dáš si něco? Mám pravý kafe.“

„Ne, díky.“

„No, dobrá, nebudu kolem toho chodit jako kolem horký kaše. Potřebuju od tebe, bráško, pomoct. Jeden můj dobrej kamarád má problém. Komunisti pozavírali všechny jeho známý od národních socialistů a teď je na řadě on. Schovali jsme ho s hospodským Fáberou, jeho i s rodinou, v jednom statku. A já potřebuju, abys je dostal za hranice. Hrozí jim kriminál.“

„Za co?“

„Za naprostý hovno. Ty nečteš noviny? Komunisti štvou lidi proti národním socialistům, potřebujou se zbavit konkurence.“

„Víš, že mi politika byla vždycky ukradená.“

„Říkals mi jednou, že občas někomu ukážeš cestu, když se motá kolem čáry a neví kudy kam. Už tohle je dneska braný jako politickej čin.“

„A ten kamarád?“

„Je to můj hodně dobrej známej a teď je v úzkejš. Pomůžes mi s tím?“

„To víš, že jo. Nenechám tě v tom samotnýho. Fábera je sice dobrej chlap, ale neumím si ho představit, že by se plahočil po lesích. Jenom musíme vymyslet kdy a kudy. Nejlepší bude, když je přivezeš někam blízko Zvonkovy. Zavolám ti z pošty a řeknu jenom, abys mi přivez ten a ten den v tolik a tolik něco teplýho na sebe. Tak to bude nejlepší.“

„Přivezu je radši hned brzy ráno a ty si je vyzvedneš.“

„Dobrý místo je ten opuštěnej německej statek pod lesem. Je dost daleko od vesnice. Když jsi byl za mnou poprvý, šli jsme okolo. Pamatuješ? Tak tam ať čekají. Jed' úvozovou cestou. Nikdo tě neuvidí, a pokud jo, tak řekni, že se na ten barák jedeš podívat, že bys věděl o někom, kdo by se sem rád nastěhoval a hospodařil.“

„Půjčím si nákladák, co s ním vozíme maso z porážky. Brácho, ten můj kamarád nic nechce zadarmo, rád ti zaplatí...“

„Na prachy se vyser. Ještě není za čarou. Bude to asi čím dál těžší. Z Prahy přicházejí podivný raporty.“

Josef si vzpomene, jak brzy v ranní mlze poprvé ve svém životě převáděl přes hranici skupinku uprchlíků. Ta vzpomínka je nabitá vzrušujícím dobrodružstvím. Od února nemine týden, kdy by někomu nepomáhal s útekem.

Bohumil žije v domku na konci Záblatí v čísle 28. Často se u něho po setmění objevují lidé, kteří jsou na útěku. Nikdy nikoho neodmítne.

PLUKOVNÍK KOT přes půldruhé hodiny čeká na návrat strážmistra Hasila, a ten nikde. Už včera mu volal velitel železnorudského útvaru Kašpar. Neřekl přesně, co se stalo, ale byl podrážděný a dal jasně najevo, že by Hasila nejradši zabil.

„Ta detektivka, cos mi po Hasilovi poslal, má potrhaný listy, stránky jsou zašpiněný. Tos mohl poslat rovnou poštou!“

Je jasné, že Kot si bude muset se svým podřízeným vážně promluvit. Když řekne Kašpar, že jsou potrhané listy, musel se někdo do balíčku podívat. A zašpiněné? Odhalil, o co v něm doopravdy jde, že se nejedná o hloupou kriminálku v sešitovém vydání. Poslat poštou – ten někdo mohl nechat nahlédnout kohokoli, i Státní bezpečnost! Sakra, pomyslí si Kot, celou dobu je Josef spolehlivý, zajímá se jen o své milenky, o ničem jiném než o sukních nemluví, je jako nadřazený hřebeček. Vychloubá se před ostatními kluky, jak po něm ženské šílí. Myslí si sice svoje, Hasil je podle nich pohádkář, většinu svých milostných dobrodružství si určitě vymyslel, ale kamarádsky ho plácají po rameni.

Proč by tolik ženských bláznilo po skrčkovi, po malém kuchtíkovi?

„Seš pašák, Josef, fakt pašák,“ říkají.

„O kolik je ta tvoje Vlastička vyšší, než ty? O metr? A ta Růžena? Máňa má určitě aspoň metr osmdesát,“ utahuje si z něj Zeman. Kromě něho ale mají všichni ukecaného Hasila rádi. Je jedním z nich. A až do včerejška byl na něj i spoleh, ale teď? Teď bude muset svůj vztah k němu velitel přehodnotit. V sázce je příliš. V téhle době.

O hodinu později konečně vstoupí do kanceláře, hlásí se do služby.

Kot zavře dveře. Mlčí. Hasil kupodivu taky. Posadí se proti sobě na rozvrzané dřevěné židle. Josef v dlaních žmoulá svou čapku, zatímco si Kot zapaluje cigaretu. Od rána už sedmou. Hasilovi nenabídne, strážmistr je jediný nekuřák u útvaru. I kdyby kouřil, dnes by mu retko nepodal.

„Volal ti Kašpar, že jo?“ promluví první Josef a zadívá se na svého nadřízeného.

„Jo. Volal. Josef, kápni božskou, co se tam stalo?“

„Co se stalo? Sakra, Kašpar tvrdil, že to zůstane mezi náma, že to smete ze stolu. Kecal. Prásknul mě. Hajzl.“

„O čem to mluvíš? Co měl na tebe prásknout?“

„No přece, že díky mně jim přešel přes čáru ten chlapík z ministerstva zahraničí.“

„Cože? Počkej, počkej, vezmi to po pořádku. A nic nevynechej!“

Hasil sklopí oči, přišpendlí je k podlaze a vypráví. Ví dobře, že za tohle ho čeká prokurátor. Kot si zapaluje další cigaretu. Napřímí se. Sleduje malého kuchtíka s čím dál větším údivem. Najednou mu skočí do řeči.

„Tys dneska neslyšel rozhlas?“

„Kde asi? Byl jsem rád, když jsem se v tý sibérii, co se strhla, dostal zpátky.“

„Ministr Masaryk spáchal sebevraždu. Aspoň podle toho, co říkali. Pokud ale Praha tolik toužila po zadržení rady Brodského, mohl v tom mít prsty. Říkáš, že byl komunista?

Asi sebevražda nebyla tak docela jednoznačná. Zvlášť, když ministra objevili v pyžamu na dlažbě Černínského paláce, ale ne pod oknem jeho pracovny, ani ložnice. To vím zas já od svých informátorů. Na tý sebevraždě něco smrdí. Kdyby se jednalo o vraždu, je jasný, že by ji museli ututlat, protože jedinej, kdo potřebuje Masaryka na prkně, jsou komunisti..."

Hasil se na Kota překvapeně podívá. Za tyhle řeči půjde sedět, jestli si pustí pusu na špacír i jinde. Josef zavětrí. O Brodském s ním Kašpar nemluvil. Tak o čem? Že by uhodil hřebíček na hlavičku s tím balíčkem zabaleným do novin? Vždyť to plácnul jen tak, dělá ramena. Nebo ty detektivky nebudou až tak nevinné?

„Veliteli?“

„Počkej, nech mě ještě chvíli..."

„Ty seš v káesčé, ne?“

„Nejsem, stejně jako ty.“

„Nebojíš se ale tvrdit, že se komunistům hodí smrt Masaryka do krámu? Co kdybych to hlásil?“

„Ty, Hasile? Ne, ty nic hlásit nebudeš a víš proč? Protože máš na svědomí něco daleko horšího. To vím já, ví to Kašpar, i když ten chudák by se svezl s tebou. Ty nikde nic hlásit nebudeš. Je to zajímavý..."

„Co k sakru může bejt tak zajímavýho? Že mě máš v hrsti?“

„Josefe! Je zajímavý, že ses přichomejtl k útěku Brodského. Kdyby totiž došel do Rudy, dostali by ho. A ani přítel Kašpar by mu nepomohl. Nemohl, měl svázaný ruce příkazy z Prahy. Dostal by sebe i své kluky do pěkný šlamastiky, kdyby panu radovi pomáhal. Teď ho taky nepochválí, to je na beton, ale aspoň v tom nemá prsty.“

„Co je v těch balíčcích?“

„V balíčcích?“

„Jo! V těch, co mi dáváš pro Kašpara už od doby, co jsme spolu sloužili na Blatensku. Dost jsem se divil, že nás

v lednu převedeli oba právě sem do Zvonkovy. Ostatní rozstrkali různě po kraji."

"Vyžádal jsem si tě."

"To si děláš prdel, ne? Měls tam spoustu skvělejších chlapů, co se nebáli rány, a ty si vybereš mě? Ne že bych byl posera, ale..."

"Se svým nadříceným bys měl mluvit uctivěji, Hasile. Jsi huba prořízlá. Pamatuj si do života, že je lepší mluvit míň a bejt nenápadnej. Seš sice malej, ale slyšet a vidět tě je všude, běháš jak čamrda, sakra, jak nějaký kašpárek."

"Když jsi už nakousl toho kašpárka, Kašpar s tebou, jak jsem pochopil, o tom chlapíkovi z ministerstva nemluvil, musel se posrat z balíčku, co jsem mu od tebe přinesl."

"Volal kvůli tomu."

"Tak, co je v nich?"

"Na to jsem se chtěl zeptat já tebe, Hasile. Já nevím, ale ty... ty bys to vědět měl. Kašpar naznačil, že byl obal porušeň, někdo dovnitř nahlédl a ten někdo, vezmu-li to logicky, jsi ty. Nebo snad měla možnost ti to vzít v nestřeženým okamžiku některá z tvých lásek?"

Josef oněmí, ne Vlastička to být nemohla, k ní dorazil už bez balíčku, ale Růžena nebo Máňa. Růženu potkal, když odjížděl od Máni, chvíli s ní mluvil, pohlídala mu motorku, když si potřeboval odskočit a balíček byl v kabele, neměl ho tedy u sebe. Za Marií se zastavil už předtím, ta měla moře času prohlédnout mu věci. Proč by to ale dělala? Jedna z nich se opravdu mohla v nestřeženém okamžiku podívat. Sakra!

VLASTA PŘÍŠTÍ DEN MARNĚ ČEKÁ nejen na manžela, ale i na příchod hladových jelenů. Hodinu prostojí u okna s připravenou ošatkou jablek. Nakonec to vzdá a pustí se do práce. Uklízí, naseká a nanosí dřevo, zalátá proděravělé paty

ponožek a nakonec zapálí nad stolem petrolejku, aby vy-
luštila křížovku a přečetla několik stran levného románu,
který dostala od Josíka. Spát půjde pozdě.

Celou noc se převaluje v posteli. Kolem je hustá tma.

Když Jaromír odchází v úterý nad ránem, prohodil: „Při-
jdu zejtra večer, připrav mi večeři.“

Večeře už je dávno vystydlá. I kafe, které stojí na plotně.
Jedna po půlnoci. Dům je tichý a prázdný.

Vlasta vstane, přehodí přes záda a ramena pletený šál.
Přiloží do kamen, kde už dohasínají uhlíky, několikrát do
nich foukne, aby dřevo chytlo jasným plamenem a ohřálo
vychladlý prostor. Zapálí petrolejku a vyjde s ní chodbou
ven před hájenku. Marně ji zvedá nad hlavu, aby zahlédla,
jestli se v nočním tichu něco nehýbe, něco, co by připomí-
nalo blížícího se hajného.

Do rána neusne. Vyčítá si, že předešlý večer bezstarostně
objímala drobného Josíka a na muže si ani nevzpomněla.
Aby se mu tak něco stalo! Nepřijde-li do desáté hodiny, vy-
razí pěšky do města a zalarmuje policii. Třeba v lese někam
spadl, možná ho postřelili pytláci nebo nějakí ti agenti, co se
přes lesy plíží do republiky. Jsou toho plné noviny.

Uvaří si čaj. Ustrkává z hrnku, ze kterého se kouří. Nemůže
jíst, jak má sevřený žaludek. A znovu a znovu pociťuje svou
samotu, strach, obkličuje ji, a když zaslechne zaskřípění
pantů dveří kůlny a tupou ránu, nemůže už ani vykřiknout.

Dál sedí za stolem. Pozoruje stíny v rozích místnosti a ma-
sivní dveře, za nimiž se ozývají cizí opatrné kroky, a čeká
jako zvířátko, které hledí do očí hada. Připomíná voskovou
figurínu. Sevře prsty okraj stolu, klouby zbělají, kůže je roz-
praskaná prací.

Téměř nedýchá.

Pak se ozvou tři ostré rány do dveří. Rozlétnou se doko-
rán. Krev jí ztuhne v těle a na malý okamžik bude mít pocit,
že přestala proudit řečištěm žil a tepen úplně.

Před ní stojí ve světle petrolejky muž v uniformě SNB. Boty má zablácené a mokré od sněhu. Stojí mezi dveřmi a dívá se na ni, pak teprve promluví.

„Vy jste hajnýho žena, že jo? Já jsem velitel zdejšího útvaru Kašpar. Potřebuju nutně mluvit s vaším mužem. Kde je?“

„Nevím. Dva dny jsem ho neviděla. Nepřišel ani na noc. Právě jsem se chystala na stanici esenbé, aby mi ho pomohli najít.“

Muž dál stojí, dívá se na ni o něco déle než předtím, až je ticho mezi nimi nesnesitelné. Jeho pohled je tvrdší. Pak se otočí a nahlédne do chodby.

„Tak tam už chodit nemusíte.“

„Ne?“

„Ne. Řekla jste to mně, to úplně stačí. Pokusíme se ho najít. Buďte tady v klidu a zbytečně se neplašte. Kdyby se objevil, tak mu jen vzkazte, že jsem ho hledal, ať se hned staví u nás. Máme nějaký problém na čáře a on zná zdejší lesy nejlíp ze všech.“

Muž nakročí, chce odejít, když promluví Vlasta.

„Co jste hledal v kůlně?“

Zarazí se a zůstane stát zády k ženě. Pak se pomalu otočí.

„V kůlně?“

„Ano. Než jste přišel, zaslechla jsem vrznout dveře od kůlny a nějaký úder.“

„V žádný kůlně jsem nebyl.“

V tu chvíli pochopí, že muž v uniformě lže. Jeho tvář ztvdne ještě víc. Sklopí zrak. Jaromír taky uhýbá pohledem, když se chce vykroutit a nekápnout božskou. To jenom Josífek umí lhát, jako když tiskne, ale od něho se necítí podvedená, on vypráví smyšlené příběhy a chce ji tak pobavit, ne oklamat.

„Někdo byl v kůlně? Tak se tam jdeme podívat!“ zavelí esenbák. „Pojďte, ukážete mi kudy.“

A ona se zvedne a jde.

Přejdou ke kůlně. Šedivá obloha nad horizontem žloutne. Svítá. Několik dní nesněžilo a vyšlapaná zledovatělá pěšina jí neprozradí, jestli sem někdo šel nebo ne. Třesoucí se rukou otevírá dřevěnou zástrčku. Bojí se, co v kůlně spatří. Zabitého manžela s prostřílenou hrudí? Ilegální zbraně? Oběšence? Ne, dlouhodobá samota jí opravdu nesvědčí. Měla by mít nějakou stálejší společnost než jen občasné Josífkovy návštěvy a manželovy příchody na noc, kdy se jen nají, napije piva a jde spát.

V kůlně vládne šero. Rozsvítí lucernu. Všechno je zřejmě na svém místě. Ponk plný haraburdí, na stěnách visí kosa, pila i nářadí, které používá muž nejčastěji. Vlasta se rozhlédne. Stojí tam v ponurém prostoru plném prachu. Nemůže se zbavit pocitu, že něco chybí. Nebo přebývá? Otočí se zpátky k veliteli a teprve teď zahlédne otevřenými dveřmi v ohybu cesty vojenské auto a o něj se opírající postavu mladého strážce hranice. Kouří a dívá se k lesu. Čeká na návrat svého nadřízeného.

„Vypadá to, že se vám něco zdálo. Bůhví, co jste slyšela. No nic, musím zpátky k útvaru. Kdyby se váš starej vrátil, víte, kde mě najde. Tak zatím.“

Kašpar odchází rázným krokem. Mladík u vozu se napruží jak natažená železná špona, odhodí nedopalek a vyráží otevřít dvířka u spolujezdce. Jakmile Kašpar dosedne, mladík je bouchnutím přiráží, oběhne vůz a naskočí na své místo. Po autě zůstane jen nafialovělý mrak výfukových plynů.

Vlasta se vrátí do kůlny. Marně přemýšlí, co je tady jinak než obvykle. Klopýtne o dřevěnou bednu s hřebíky, obejde ji a s námahou nahlédne za zrezivělý kovový rám, ani neví, proč se ho Jaromír nezbavil, proč tady zabírá místo. Tam, kde odjakživa visela šedivá houně – leží teď na zemi a připomíná zvířecí mršinu – zeje ve stěně díra. Vlasta v neprodyšné černi nic nevidí. Teprve nyní pochopí, že zadní stěna kůlny je dvojitá, mezi dřevěnými trámy je prostor vystlaný slámou. Ta vyčuhuje ven v osamělých stéblech. Zaváhá.

Nakonec se však osmělí a do otvoru sáhne. Ruka se vnoří dovnitř. Je překvapená. Prsty šmátrají objemnou slují ohraňovanou pichlavými suchými hroty. Kolik by se sem vešlo věcí! Celý šatník. Skříň s nádobím. Hromady knih. Zbraně.

Prostor je prázdný.

Když zavírá dveře a zajistí je zástrčkou, už ví, že tu velitel něco hledal. Něco konkrétního.

Doklopýtá k domu. Dostane strach. Její Jaromír se do něčeho namočil. Možná právě teď potřebuje její pomoc. Ale jak se s ním spojit? Co pro něho může ona – slabá zmrzačená žena – udělat?

Usedne na tvrdou dřevěnou lavici u kamen.

Čeká v chladné kuchyni, schoulená a zmatená, snad celou věčnost. Až pozdě odpoledne zavrže venku sníh pod podrážkami vysokých kožených bot. Hajný se unaveně vrací. Je zachmuřený víc než jindy. Nemluvný a uzavřený. Brokovnici odloží na věšák. Z ramen sklouzne promočený kabát a on jej háže přes opěradlo židle ke kamnům. Na Vlastu ani nepohlédne.

„Proboha, Jaromíre, já měla o tebe strach. Že se ti něco stalo...”

„Jak vidíš, nestalo.”

„Hledal tě tady člověk od četníků, nevím, co...”

„Jo, já vim. Mluvil jsem s ním.”

„Kdes celou dobu byl? Mohla jsem zešílet...”

„Kde bych byl. Měl jsem nějaký pochůzky.”

„Ale říkal jsi přece, že...”

„Co jsem řekl, to jsem řekl, no a? Dej mi pokoj, jsem utahaný jak fena po vrhu.”

„Jaromíre...”

„Dej mi svátek, ženská! Du se natáhnout. Večer mám ještě práci.”

„Ale, Jaromíre...”

„Už jsem řekl!”

Práskne dveřmi, až dřevo zaúpí.

Bolestný sten.

A ona zas sedí v osamění na dřevěné lavici. Slzy dopadají na vlněný šál, vpíjejí se do něho, zatímco její prsty bezradně bloudí po sukni. Chvěje se i její široká, sluncem opálená brada.

Je sama. Jako v poslední době každý den a téměř každou noc. Není její vina, že se před třemi lety přihodila ta věc. Vidí sebe samu, jak sbírá klestí, všimne si kůry na kmenech smrků, stojí v hustém šiku, neporazitelní ve své mase, šupinatá hnědá kůra je zahaluje, jak uniforma. Tehdy se vylekala ticha kolem, nad ní ve stráni zapraskala větev, znělo to jak výstřel, běžela zpátky k hájence, nekulhala, nohy měla zdravé. Když doběhla k domu, spatřila je, oživlé obry, dívali se na ni a ona si byla jistá, že dnes zemře. Jeden z nich ji chytil zezadu, další v zaprášených uniformách ji obstoupili, snažila se bránit, pak už ne. Chodidlo bylo plandavě přetočené o sto osmdesát stupňů, nikdo ji neslyšel křičet, nikdo nepřiběhl, aby jí pomohl, ani Jaromír.

Nerada vzpomíná na neodpuštělné příkoří, na násilí, které na ní ti muži spáchali. Lidem se nedá věřit, napadá ji, lidem ne, ale komunistické straně snad ano, nebo taky ne?

Od toho dne s ní Jaromír nespál. Snad se štítil dotýkat se jejího těla, zmačkaného a rozdrásaného prsty a údy těch cizích mužů.

Žila v přesvědčení, že se už nikdy nebude – nemůže – s nikým milovat. Představa, že ji jakýkoli muž objímá, byla odporná. Josífek od Prachatic ji ale svými slovy a doteky vyléčil. Znovu má chuť žít, radovat se při pohledu na nahého mužského. Josífek od Prachatic... Ze Zábrdí...

A pak si vzpomene, jak vedle něho ležela. Udělala jim oběma pravé, nefalšované kafe, co vyhandlovala na černém trhu za kilo divočáka. Ještěže Jaromír občas něco střelí. Jen jednou – přitáhl tehdy jelena – nemohla, opravdu ne. Stále

viděla jeho oči. Masa se ani nedotkla. Prodali a vyměnili je za mouku, cukr, máslo, fazole a plné bedny jablek, kterými v zimě krmí své jelínky, aby aspoň částečně vykoupila smrt jednoho z nich.

Josífek ji objímal kolem ramen. Byl už zas ve své kůži a vyprávěl, co všechno se přihodilo.

Představuje si malou postavu v uniformě. Brodí se tajícím sněhem do stráně k baráku, kde je útvar zdejších esenbáků. Zachumlaný do sebe, ale hbitý. Sníh pro něho není překážkou. Má ze sebe dobrý pocit, dokázal toho chlápka pěkně vyděsit.

„Už se určitě viděl s želízky na ruku, kdyby jenom věděl, že takovým, jako je on, nejenom ukazuju cestu, ale že je tam za čáru odvedu jako paní učitelka, pěkně za ruku. Jsem sice členem sboru, ale přece nebudu chytat lidi, který se bojeje a rozhodnou se žít jinde. Pomáhám občas v kuchyni jako kuchař a musím ti říct, že mě to baví víc než si hrát na četníka...”

A v tu chvíli si Vlasta Josífka představila coby kuchtíka, který nikdy nepronásledoval žádného werwolfa nebo vlavce. Ale tím by se jistě nechlubil, jen ať si lidé myslí, že je drsný chlap, co se jen tak něčeho nezalekne. A přitom ona ví, jak umí být něžný a křehký. Otočila k němu hlavu. Díval se do stropu. Usmíval se.

„Víš, Vlastičko, chtěl jsem vyrazit rovnou k tobě. Jenom kvůli tobě jsem si vzal dovolenou. Když mi přišel ten dopis, ve kterým jsi psala, že manžel bude celou noc někde v trapu, byl jsem celej rozechvělej jenom při pomýšlení na teplou voňavou postel a tvoje prsa. Voní něčím, co mi připomíná domov. Musel jsem se ale nejdřív zastavit na útvaru. Slíbil jsem svému starýmu, že předám takovej balíček. Místní velitel, jmenuje se Kašpar, prej rád čte detektivky...”

Kašpar! To jméno vyvolává obraz uniformy zacákané od bláta, promočené nohavice a nepříjemný pohled. Kašpar lhal! Něco hledal v kůlně.

„...ale já nejsem včerejší, je mi jasný, že nechodím sem tam s nějakým přiblblým brakem. To budou jistě nějaký důležitý depeše, mapy nebo tak něco, jinak by mě tak brzy po nástupu k novému útvaru nedal starej dovolenku, ostatní kluci se od čáry nehnou. Je málo lidí a volno žádný. Jenom já a provianták Zdeněk Vyleta můžeme tu a tam vypadnout, ale něco za něco!“

A zatímco on v její vzpomínce dál povídá, že ho nikdy nenapadlo se do balíčku podívat, Vlasta přemýšlí o Kašparovi. Jedno jí její ženská intuice napovídá, Kašpar je pro Jaromíra i Josífka nebezpečný patron. Oba je může dostat do kriminálu.

Josífek vykládá stropním trámům, jak už byl u velkých plechových vrat, když zaslechl štěkot psů, startování motoru a výkřiky. Nahlédl do dvora a zjistil, že celá posádka je na nohou. Kolem něho proběhla dvojčlenná hlídka se psem.

„Čest, Hasile, který čerti tě sem zaváli?“

„Ale, za kopcem mi chcípla služební motorka, mrcha. Nechal jsem ji kousek odtud. Potřebuju, aby se mi na ni někdo mrknul.“

„Řekni Machartovi, má službu, ten se v mašinách vyzná.“

Vůz vyrazil se svou ozbrojenou posádkou a řítil se k lesu. Za ním zůstalo jen mračno výfukových plynů. Ve dveřích se srazil s Kašparem. Díval se někam za Hasila, v zamyšlení si ho nevšiml.

„Nazdar, veliteli, něco jsem ti přivez.“

„Bud' zdráv a pojd' dál.“

„Co se děje?“

„Poplach. Musel jsem většinu kluků poslat k čáře.“

„To je teda velký.“

„Jo, to jo. Přišel před chvílí raport z Prahy, že musíme zadržet radu Brodského z ministerstva zahraničí. Vzal prý do zaječích.“

„Říkáš z ministerstva?“

„Jo, z ministerstva, je to Žid, Masarykův člověk.“

„A to hraje roli, že je Žid? Myslel jsem, že takový řešil hlavně strejda Hitler.“

„Hasile, neseš mě, copak já vím? Psali to tam. Je to prostě Žid z ministerstva, co vzal nohy na ramena. Asi mu hoří koudel u zadku. Něco na něj musejí mít. Určitě ho čeká lágr.“

„A je straník?“

„Straníček? Jak tě to napadlo, Hasile? Jo, je to komunista, ale...“

„Tak ten vám už frknul,“ řekl Josef a podíval se na hodinky. „Teď už bude na bavorský straně.“

„Hasile, co mi to tady vykládáš?! Padej do mé kanceláře! Hejbní sebou! Sedni si tady na židli a vyklop, co víš.“

A Josef klopil.

„Nevěřil jsem mu. Myslel jsem, že ty papíry jsou falešné, to je všechno.“

„Všechno?“ burácel Kašpar.

„Jo. Hele, veliteli, řekni mi jednu věc. Já vím, podle tebe jsem blbej kuchtík, ale když jsem se dal ke sboru a šel k čáře, myslel jsem, že je třeba chytat nácky, werwolfy a podobný lumpy, ne komunisty a Židy. Nějak nerozumím, co na tom Židovi může Pražáky zajímat až tak, že ho chtějí mít zpátky. Vůbec bych ho nešacoval na důležitý zvíře v aparátu. Když už jsem u toho, za celou dobu jsem nezahlíd jedinýho werwolfa, přitom jsou jich plné noviny. Jsou to takoví papíroví strašáci do...“

Kašpar seděl na okraji svého psacího stolu. Pohrával si s Rudým právem. Povzdychl si.

„Doba je složitá. Málokdo se v tom vyzná.“

„Ty se snažíš kličkovat, já chci jasné slovo. Proč chytáme u čáry český lidi, a ne hajzly? Zatím jsem nezahlíd jedinýho skopčáka s háknokrajcem vytetovaným na čele.“

„Protože takový jsou, sakra, rozkazy!“

„Tak rozkazy. A kde je zdravý selský rozum, he?“

„Hasile, něco ti řeknu. Jestli si pustíš hubu na špacír i jinde, tak ti zaručuju, že skončíš za katrem. Copak jsi opravdu takový zabeďněnec? Hele, já budu dělat, že jsi mi nic neřekl, nic nevím. Prostě to smetem ze stolu. Ty jsi za mnou přišel jenom proto, abys mě pozdravil, a tím to hasne. Ted' se rychle seber a zmiz.“

Na chvíli v místnosti zavládlo ticho. Dívali se jeden na druhého. Pak se Hasil pomalu zvedl. Odkášlal si a sáhl do západří. Vytáhl balíček zabalený do novin.

„A co tohle? O tomhle mluvit můžu?“

Kašpar zbledl. Vytrhl mu balíček z ruky a mrštil s ním o stůl.

„Vypadni!“

Josef se stále dívá ke stropu, už se ale neusmívá.

„To proto jsem k tobě, Vlastičko, dorazil bez nálady. Stál jsem tady ve dveřích a připadal si zas jak malej školáček, co musel klečet v koutě po výprasku rákoskou. Dneska jsem fakticky neměl sebemenší důvod ke smíchu, prostě jsem to posral...“

Vlasta poslouchala na půl ucha. On mluvil a mluvil, jak kolovrátek. Ale v té chvíli, kdy vešel do chalupy, byl opravdu nezvykle tichý.

„Tos, Vlasti, musela na mně vidět, že se něco stalo. A moc mi pomohlo, jaks mě políbila, objala, a ten tvůj zadeček, sakra, Vlastičko...“

„Pojď sem a obejmi mě. Nemohla jsem se tě dočkat,“ řekla. Připadá jí to jako věčnost, přitom utekly jen dva dny. Dva dny prázdnoty a nejistoty.

Nořil svou tvář do voňavých ňader a byl zas doma, v bezpečí. Už před očima neměl velitele Kašpara a jeho brunátanou tvář, ani vyděšeného radu Brodského.

„Vlastičko, Vlastičko, jak ty jsi nádherná...“

„Josífkou, pojď, ohřejeme vodu a já tě pořádně vydrhnu. Z toho věčného honění po kopcích jsi celý upocený. Najíš se, určitě ti vyhládlo. Pak si mě odvedeš do duchen, co říkáš?“

Neříkal nic. Mlčky souhlasil. Vysvlékl se z vojensky smradlavých hadrů. Odhodil je na lavici a nahý si lehl do plechové vany. Postavila ji doprostřed místnosti. Na kamenech už ohřívala v obrovském hrnci vodu. Pára stoupala ke stropu a oheň prosvítal ze škvír. Když otevřela dvířka, žlutá zář se rozlila po kachlíčkách i podlaze směrem k Josefovi. Praskání hořícího dřeva uklidňovalo. Vyvolávalo v něm vzpomínky na domov, na chalupu z vepřovic v Zábrdí. Tak rád by zas viděl matku, bráchy a sestry.

Opatrně uchopila ucha hrnce, přešla k neckám a lila teplou, téměř již horkou vodu, která obklopila jeho lýtka, kolena i boky, až bělostná kůže zrudověla.

Mozolnatými dlaněmi mu přejížděla po zádech. Prsty zajížděly do kratičkových řídkých vlasů a on se cítil jako Cézar těsně před dobytím Galie. Mýdlové bubliny příjemně voněly. Měl přivřená víčka. Nadechoval tu vůni s vášní kuřáka šlukujícího první cigaretu dne. Až po chvíli si uvědomil, že Vlastička stojí nad ním. Šaty na dřevěné podlaze u nohou, nahá a jaksi zmatená ze své náhlé zranitelnosti. Tiskla lokty k tělu, stehna slepená k sobě, choulila se sama do sebe a čekala na dotyk. Natáhl svou dlaň směrem k ní.

„Pojď ke mně, Vlastičko. Jsi nejkrásnější ženská na celý Šumavě. Co kecám, na celém světě.“

Přistoupila blíž k vaně. Uchopil ji za boky a ústy nasával její ženství.

RÁNO MÁ JOSEF SLUŽBU dozorčího. Před polednem pomáhá v kuchyni s obědem. Pochůzka k čáře na něho a strážmistra Vyletu vychází až v podvečer. Celý den musí rodina Bohumilova kamaráda čekat schovaná ve stodole opuštěného Böhmovy statku.

Josef si se Zdeňkem promluví už odpoledne. Vyleta se směje, že jsou převáděči v uniformě SNB. Nicméně souhlasí. Josef mu zas pomůže, až bude potřebovat někoho dostat za čáru Vyleta. Často se takoví lidé obracejí na místního hajného Novotného. Od něho je přebírají Vyleta s Hasilem. V té době je ještě dost esenbáků, kteří kopečkáře nezatýkají, ale pomáhají jim za hranice. To se však brzy změní.

„Pan Hasil?“ zeptá se ze tmy mužský hlas.

„Bohoušův brácha. Tak jdeme, panstvo. Uděláme to tak, že první vyrazím já, vy za mnou tak sto metrů a zezadu vás bude jistit tady můj kamarád. Když mě uslyšíte křičet nebo nedejbože střílet, hned upalujte do lesa. Ale to nebude možná vůbec nutný.“

Jdou po lesní cestě, která se klikatí mezi smrky a stoupá do mírného kopce. Když dojde Josef po prudším stoupání k hraničnímu kameni, rozhlédne se kolem. Bylo by mrzuté narazit na hlídku z druhé strany. Všude však panuje klid.

„Běžte pořád dál po té pěšině, tam už budete v bezpečí. Nikomu ale neříkejte, že vás převedli dva četníci, to by se jim nemuselo líbit. Tak zlomte vaz.“

„Pane Hasile, co jsem dlužný?“

Muž vytáhne z kabátu balíček zabalený do kusu látky. Bankovky.

„Až budu já něco potřebovat, třeba se potkáme. Ty prachy si schovejte. Budou se hodit tam, kam máte namířeno.“

„Ne, nechci zůstat nic dlužný...“

„Kamarád mého bráchy je i můj kamarád a kamarádi si pomáhají zadarmo. Přece byste nechtěl, aby vám dobřej přítel platil za drobnou službu, to by se člověk musel stydět, ne? Hodně štěstí a už upalujte. Nerad bych se tady s někým potkal.“

„Tak si je vezměte vy, strážmistře.“

A muž podává balíček překvapenému Vyletovi.

„Jsem pověřivej. Když si je nevezmete, budu mít tam,“ a kývne hlavou k Bavorsku, „smůlu, a to bych nerad.“

Vyleta se směje. „To je pěkná blbost. Ty prachy se fakt ještě budou hodit, uvidíte. Co jsem slyšel, tak v utečeneckejch lágrech to není žádnéj med.“

Další týden proběhne v klidu. Josefovi se střídá jedna služba za druhou, nemá čas na výlety do okolí. Jen napíše bratrovi dopis, že všechno proběhlo hladce, a Marii zas, že na ni myslí, těší se, až se znovu setkají. Vlastičce nikdy nepíše.

Kot už o balíčcích pro Kašpara nemluví. Hasil pochopí. Jeho roznášková služba skončila. Končí tím i flirt s Vlastou. Třebaže sám sebe přesvědčuje, že je to tak dobře, stejně se mu párkrát o ní zdá a vzpomínka na milostná objetí je silná a vzrušující.

Po večerech hraje s ostatními na pokoji mariáš. Přitom si ho stále dobírají jako novodobého šumavského casanovu.

Ještě víc se sblíží se strážmistrem Vyletou. Ten má neskutčný úkol: musí sehnat dostatek zásob pro celý útvar. Jezdí nejen do Krumlova, ale až do Budějovic pro proviant a občas se mu podaří sehnat i něco na přilepšenou. Šumavské vesnice jsou po válce mizerně zásobované, ani na potravinové lístky nelze sehnat všechno.

VLASTA STOJÍ U OKNA. Josífka přes měsíc neviděla, vzpomíná, jak v pátek vstal brzy ráno, byla ještě tma, oblékl si uniformu a byl pryč.

Jaromír se po svém návratu pohybuje kolem hájovny jako duch, je ještě nemluvnější než obvykle. Bud' mizí v lese, nebo něco kutí v kůlně. Vlastě zakáže, aby tam chodila.

Denně u okna krmí své jeleny, osmeráka Josefa, šestnácteráka Karla a dvanácteráka Bohouše. Pokud se na louce objeví laně, nikdy se nepřiblíží víc jak na padesát metrů. Zůstávají v blízkosti lesa.

Přes den pere cíchy a Jaromírovy svršky nasáklé potem a rašelinou. Vaří, látá ponožky, krmí slepice, spočítá je, jestli některou z nich neodnesla kuna. Večer sedne a snaží se číst některou z knih, které jí přinesl Josífek. Všechny jsou o velkých láskách, zklamání a šťastném konci. Nachází na jejich stránkách přesně to, co jí v životě schází. Silné city, osudová setkání, dramatické události. Má pocit, že její život je zploštělý do jednotvárných činností. Když čte noviny, mívá pocit, že se schyluje k další světové válce, že všude kolem jsou špioni a zrádci, že její země i ona sama je v ohrožení. Strach a napětí prosakují do všedních dní, do jídla, které jedí, do vody i vzduchu.

V noci z dvacátého na jednadvacátého se probudí z děsivého snu. V šílené honitbě lovci pronásledují Jaromíra s Josífkem. Strílejí po nich ze samopalů. Spatří měsícem ozářenou tvář velitele Kašpara, šklebí se a vyje jako vlk. Chechtá se v podivném záchvatu nepřítčnosti. Kolem prší střely a oba muži mizí v bažinách.

Vstane, dopajdá do kuchyně, aby se napila vody. Cítí sucho v krku, nutí ji ke kašli. Pije zhluboka a hltavě. Když odloží sklenici, chce se temnou místností vrátit do ložnice, ale vzdálený záblesk světla ji zastaví. Jaromír je pryč, odešel odpoledne a ona tuší, že do rána se už neukáže.

Světlo se objeví znovu, tentokrát je blíž. Přistupuje k oknu a snaží se prohlédnout noční temnotu. Během několika vteřin se ozve zvuk motoru. Auto zastavuje hned u kolny, osvětluje vrata. Kolem se míhají dva stíny. Mužské postavy. Vlasta si uvědomí, že vynášejí z vozu velké bedny. Stíny se ztrácejí uvnitř kůlny.

Za půl hodiny už je kolem ticho, jako by byl výjev za oknem pouhým snem, mlhavou vidinou odrážející se na hladině zkalené vody.

Ráno vyjde ven. Stopa po pneumatikách se v dvojitém provedení zřetelně rýsuje na cestě ke kůlně a zpět. Na dřevěných

vratech visí řetěz a na něm těžký zámek, zalomcuje jím, drží pevně. Vrací se do hájovny, uvaří vodu a zalije si cikorku. Zakousne dva dny starý chléb. Dívá se oknem k lesu a čeká, sama neví na co.

EGON BRODSKÝ SEDÍ ZHROUCENÝ V KŘESLE. Jeho protějšek mu podá sklenici vody, čeká, až se Brodský vzchopí. Kurt Taub, dnes americký občan seržant Frank Taylor, pochází z brněnské židovské rodiny poslance německé sociální demokracie Sigfrieda Tauba.

Do místnosti vejde vysoký muž, zběžně se pozdraví s Taylorem, který sedí za stolem na několika polštářích, aby na svého hosta i celou místnost viděl, měří pouhého půl druhého metru. Vypadají vedle sebe jako Pat a Patachon, vysoký mohutný chlap a jeho pravý opak.

Příchozí se zvědavě podívá na českého imigranta.

„Jak dlouho a jak důvěrně jste znal Jana Masaryka?“ vypálí.

„Prosím?“ zamžiká Egon.

Teprve teď si uvědomí přítomnost dalšího člověka.

Vysoký statný muž s širokou slovanskou tváří je v civilu, má na sobě tmavý tvídový oblek, dlouhý černý kabát, okolo krku přehozený šál, spíš pro okrasu, než aby hřál. Klobouk s šedivou stuhou pověsí na věšák u dveří. Kaštanové vlasy na skráních prokvétají šedinami. Za dva roky a dva měsíce mu bude čtyřicet.

„Vy jste kdo?“ ptá se Egon.

„Charles Eckert... Proč si ale hrát na schovávanou. Budete mě znát ještě z Prahy pod mým... pravým jménem... Katek... Na našem velvyslanectví se konaly příjemné večírky, na které byli zváni vaši umělci i politici, prostě smetánka

národa. Dobré jídlo a pití, hodně se zpívalo i debatovalo. Našinec se dost věcí dozvěděl. Ted' ale k věci, otázky tady budu klást já, souhlasíte? Na ministerstvu zahraničí jste byl zastupcem šefa tiskového oddělení, je to tak?"

Konečně si svléká kabát. Přehazuje jej přes opěradlo židle, vytahuje cigaretu a zapaluje si. Dál sleduje Brodského.

„Co všechno jste si ještě stihli zjistit?“ pochopí Brodský, kde se právě nachází. V kanceláři tajné americké informační agentury, u nepřítele komunistické strany. Má dojem, že nesedí v úřadovně na bavorské straně, ale v kanceláři osmého oddělení ministerstva vnitra u doktora Matějky. V prostoru a čase se prolínají tato dvě místa a dvě různé události do jedné. Karel Matějka po něm přece tehdy, není to tak dávno, chtěl informace o Královi, dokonce si z Brodského udělal svého špicla. I on uměl ukázat ostré zuby a drápy. Ovšem Matějka mu předtím, než na něho vypálil svůj těžký kalibr, nabídl slovenskou slivovici a byl samý med, který záhy zkvasil a nakonec zhořkl.

„Dlužíte mi odpověď, Brodský. Tak jak to bylo mezi vámi a Janem Masarykem?“

Celou dobu si s něčím pohrává v levé ruce. Až po chvíli si Egon všimne, že má v prstech lesklý, ale již scvrklý plod kaštanu. Levačka drtí kaštan, zatímco prsty pravé ruky se bezděčně přibližují ke rtům. Zatáhne, poválí kouř v ústech a prudce jej vyfoukne směrem k Brodskému. Eckert nešlukuje, teprve ted' si to Egon uvědomí.

„Vy jste byl nejen úředníkem vlády, ale i členem komunistické strany.“

Neptá se, konstatuje.

Dívá se stále do Egonových očí.

„Znáte tedy praktiky ministerstva vnitra a tajných složek. Sám jste se zmínil, že vás chtěl zatknout šéf osmého oddělení Matějka. Jen mezi námi, opravdu jenom kvůli tomu, že jste se sešel s mužem z amerického velvyslanectví? Pana Morgana osobně znám, je to velice schopný diplomat.“

„Matějka mě před ním varoval.“

„Brodský, tušíte, co se dělo u hranic po vašem útěku?“

„Podle mě nic zvláštního.“

„To byste se divil. Nabízím vám satisfakci.“

„Proboha, jakou satisfakci?“

„Když s námi začnete spolupracovat, a my potřebujeme lidi, jako jste vy, Brodský, pomůžete nám dohnat ke spravedlnosti Masarykovy vrahy.“

„Vrahy?“

„Věřte mi, Brodský, byla to politická vražda objednaná z Moskvy. Brzy to dokážu. Čeká nás nová válka.“

Egon si uvědomuje, jak je muž stojící před ním zahleděný do svých vlastních vizí, on nikdy nepochopí, že to, co se v Československu děje, se už nedá zastavit, že se události řítí kupředu, jako lavina.

„Co po mně tedy chcete?“ zeptá se Brodský a podívá se Eckertovi zpříma do očí.

„Abyste pro nás začal pracovat. Potřebujeme kontakty na lidi u vás. Musíme vytvořit zpravodajskou síť přímo v Československu. Informace se budou přenášet přes Šumavu. Nemají dost lidí na to, aby ty kopce uhlídali. Hodně si od Šumavy slibuju. Povedeme partyzánskou válku. Musíme jim co nejvíc škodit. Komunismus je jak mor, a my nesmíme dopustit, aby nakazil i zbytek světa.“

Taylor sedí celou dobu za stolem. Ted' se zvedá a po několika krocích se ocitá u Egona. Egon se znovu podivuje tomu drobnému hubenému tělíčku. Taub, nyní Frank Taylor, se časem vypracoval na profesionálního agenta tajných služeb, je nenápadný, má skvělou paměť a rychlý úsudek, tedy ty pravé vlastnosti každého agenta.

„Pane rado, na koho je tam u vás spolehnutí?“

„O několika lidech bych věděl. Pochopte ale, že ještě včera jsem byl jedním z nich. Ruku na srdce, vaše Amerika není mým vysněným rájem. Mě k vám dohnaly okolnosti. Kdyby

mi nehrozilo bezprostřední nebezpečí, nikdy bych přes hranice neutíkal."

„Pane rado, vy zas pochopte, že teď jde u vás mnoha lidem o život. Nejen vaší ženě a vašim přátelům. Komunistická policie začne zavírat a popravovat ve velkém, přesně jako to předvedli bolševici ve dvacátých a třicátých letech. A jako to předvedlo gestapo za války. Na to si přece vzpomínáte?"

Ano, na to Egon nikdy nezapomene. Žlutá hvězda na kabátě, terezínské ghetto, transporty. Ne, na to se zapomenout nedá...

„Nedovedete si představit, kolik lidí už v Sovětském svazu beze stopy zmizelo," pokračuje Taylor.

Mluví na Egona střídavě, bez přestání. Argumentují. Přesvědčují. Agitují. Neposlouchá je. Cítí se jak myš lapená do pastičky. Zírá na ně a už nevidí dva muže, jednoho velkého a statného, druhého droboučného, ale dva brouky, jejich černá kusadla, lesklé krovky a dlouhé tyčky nohou, cvrkot znějící odkudsi z jejich článkovitého břicha, a při sebemenším pohybu křupnutí, jako když lámete piškot nad šálkem kávy. Křup, křup, křup, křupkřupkřup, křup... jsou v neustálém pohybu.

Brodský těžce vstane. Bere si papír i pero, které mu podává Eckert, a nechá se odvést do vzdušného světlého pokoje, kde má už svůj batoh a kufrík. Svlékne se, chvíli uvažuje, má-li se osprchovat, ale nakonec rovnou ulehne. Je unavený.

Než usne, napíše na papír několik jmen. Až ráno se rozhodne, zda je Eckertovi poskytne. Ten chlap se mu nelíbí.

Odloží papír na noční stůl a v okamžiku upadne do hlubokého spánku. Prospí celou noc a celé dopoledne.

Za svítání vstoupí do pokoje mladá dlouhovlasá žena s tácem. Na něm je káva, čerstvé pečivo a snídaně na vidličku. Zatímco se Brodský převalí na bok a cosi zamumlá ze sna, ona odloží tác. Všechno, co objeví na listu papíru, pečlivě opíše do zápisníku a potichu i se snídaní zmizí.

Brodský se probudí kolem poledne.